

Ora Ĵurnalo

ĴURNALO, KIU NE APERAS ĈIUTAGE, SED LEGEBLAS ĈIUTAGE

Numero 61, Aprilo 2023

Molinsgatan en Gotenburgo.

Magazino por kulturo kaj plezuro

Bonvolu viziti nian retpaĝon:

www.esperanto-gbg.org

Enhavo

Enhavo.....	2	La jarkunveno de SEF kun distanca partopreno el Gotenburgo	15
Pri Ora Ĵurnalo.....	2	Saĝa strigo diras.....	16
Espeporko meditas.....	3	Greta Thunberg kaj la rano – kaj pri aliaj ranoj	16
Paska sorĉistino.....	3	La Rano – Grodan.....	17
Till minne av Lars Forsman.....	4	Dormeto dum la tago.....	19
Birgitta Anevik, Lidköping, berättar	4	Galinago	19
Lars Forsman, grava instruanto kaj disvastiganto de Esperanto.....	5	La lokaj aŭtoritatoj de Gotenburgo	20
Kerstin Rohdin berättar om några minnen av Lars från 50-och 60-talet	5	Vizito de la printempo	21
Margareta Andersson rakontas pri la unua Esperanto-kurso, kiun Lars Forsman gvidis....	6	Printempo – venu!	22
Om Lars Forsman av Inga Johansson, Göteborg	7	Pär Lagerkvist.....	23
Filmo pri Junulara renkontiĝo en Karlskoga...7		Nun la suno malfiksas sian blondan hararon	24
Lars Forsman intervjuad av Birgitta Tingdal för tidskriften Folkhögskolan år 2011	8	Oldaj mezuriloj.....	25
Memoroj pri la instruisto Lars Forsman.....	10	Tramoj en Gotenburgo	26
Några minnen från esperantoterminen i Karlskoga från ett par av Helens kurskamrater.....	10	Projekto de Zamenhof pri reformo de la jida lingvo kaj gramatiko	27
Jag minns min vän Lars Forsman.....	11	Trovu kaŝitajn animalojn en jenaj frazoj.....	28
Dekmil ruĝajn rozojn	13	Juna vizitanto	29
Forpasis 105-jaraĝa esperantista radioparolisto.....	14	Bert Schumann informas pri kursoj en Greziljono, Francio.....	30
La jarkunveno de la Esperanto-Societo de Gotenburgo.....	15	Somerumu en Gotenburgo.....	30
		Jen mia teksteto honore de Lars.....	31
		Trovu kaŝitajn animalojn – SOLVO.....	31

Pri Ora Ĵurnalo

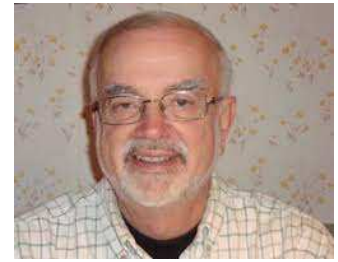
Ora Ĵurnalo estas eldonata de Esperanto-Societo de Gotenburgo por subteni la esperantobibliotekon en Stannum, Östadsvägen 68.

Redaktantoj: Siv Burell, 070-721 34 79, siv.burell@gmail.com kaj Ingegerd Granat, 073-502 53 32, ingegerd.granat@gmail.com. Fina paĝaranĝo: Andreas Nordström, arendsian@hotmail.com.

Limdato por manuskriptoj estas la 1:a en ĉiu monato. Ni deziras kontribuaĵojn pri kulturo, naturo, lingvo, vivstilo, sano, manĝaĵo kaj rakontoj en diversaj temoj.

Bildo Al-kreita ĉe hotpoi.ai

Espeporko meditas

- ◆ Kun bedaŭro kaj malĝojo ni konstatas, ke **Lars Forsman** forpasis la 18an de marto. Li havis 85 jarojn. Niaj pensoj iras al lia edzino Monica, iliaj filoj kaj parencoj.
- ◆ Lars Forsman faris ege multon por disvastigi Esperanton kaj poste ankaŭ por la Kosmologio de Martinus. Al Ora Ĵurnalo venis memorskriboj de kolegoj, lernantoj, amikoj kaj de la legantaro de liaj libroj.
- ◆ La popolaltlernejo de Karlskoga kaj Klint – Centro por Kosmologio de Martinus – jen du lokoj, el kiuj li prelegis. Lars skribis: "Plurfoje mi estis invitita al Klint por rakonti pri la esperantokursoj de la popolaltlernejo de Karlskoga. En la kursoj estis gelernantoj el 40 naciecoj. La kursoj daŭris dum 15 jaroj. La instruo estis tute en Esperanto kaj oni ofte nomis la lernejon Eta Universitato."
- ◆ Lars, vi mankas al ni! Vi estis kaj estas Stelulo sur la Esperanto-Ĉielo. /Siv
- ◆ Aliaj temoj:
- ◆ **Jarkunvenoj** de Esperanto-Societo de Gotenburgo kaj de **SEF**. La lasta okazis kiel hibrida kunveno.
- ◆ **Bestoj** troviĝas: **rano** nomita laŭ Greta Thunberg, parolanta **strigo**, **virliko**, **galinago**, **ĉevaloj**, tirante tramojn – kaj tasko por ĉiuj: trovi **animalojn** en frazoj. (Paĝo kun solvoj troviĝas.) Kaj mi, **Espeporko**, ĉiam ĉeestas.
- ◆ **Printempo** en revo kaj realo.
- ◆ Oldaj **mezuriloj el ligno**.
- ◆ **Projekto de Zamenhof**.
- ◆ Kion decidas la **gotenburgaj politikistoj?**
- ◆ **Memorigo pri kursoj**.
- ◆ Ne provu trovi aprilan trompon en Ora Ĵurnalo. Mi ne trovis ion sufiĉe amuzan. **Do, ĝis majo! /Siv**

Paska sorĉistino, svede *påskkärring* [poskĉering], estas, laŭ malnova folkloro, sorĉistino kiu flugas sur balailo al la Sorĉmonto (Blåkulla) en la Sankta Ĵaŭdo kaj poste revenas en la Paska Tago. En Svedio infanoj, vestitaj kiel paskaj sorĉistinoj, promenas (aŭ promenis, ĉar multaj malnovaj tradicioj malaperadas nuntempe) inter la loĝdomoj en la proksimeco kaj deziras al la najbaroj feliĉan Paskon transdonante malgrandajn paskajn kartojn aŭ paskajn leterojn, kiujn ili mem desegnis. Kiel dankon, oni kutime proponas al ili dolĉaĵojn, monerojn aŭ alian donaceton.

Libere laŭ Wikipedia

Till minne av Lars Forsman

Folke Wedlin

Lars Forsman och jag träffades första gången i Jönköping år 2000. Vi deltog i den stora esperantokonferensen som ägde rum där i

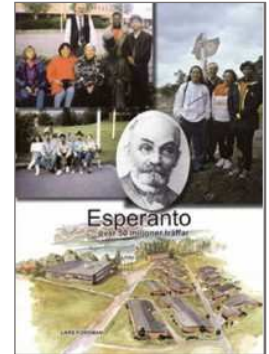

mars det året. Jag hade då relativt nyligen upptäckt "det internationella språket" tack vare Inga Johanssons och Åsa Sahlqvists lilla bok "Kor-respondu Esperante", utgiven i samarbete med Kungliga Postverket.

Lars berättade om sin verksamhet som esperantolärare vid folkhögskolan i Karlskoga, och jag blev inspirerad att starta en liknande kurs vid Lerums Gymnasium. Tillsammans med två andra esperantister författade vi en lärobok i språket, "Esperanto

por gimnazianoj", som väl har blivit smått klassisk.

För övrigt skrev han en egen bok, "Esperanto... över 50 miljoner träffar", där han berättar – personligt och förvånansvärt detaljerat – hur han gick till väga när han undervisade på folkhögskolan.

Lars var en trivsamt person, humoristisk och lättäm. På något vis förkroppsligade han allt det positiva som präglar esperanto som språk. Ja, han lämnar ett stort tomrum efter sig.

Birgitta Anevik, Lidköping, berättar

Jag träffade Lars Forsman via nätet!

Året var 2002. Jag hade nyss gått i pension och deltog i en datakurs för seniorer på biblioteket.

När jag kom hem från kursen ville jag träna på min dator, hur man kan göra sökningar. Men vad skulle jag söka på? Efter en stunds funderande kom ordet ESPERANTO i mina tankar. Jag skrev detta ord som sökord och fick lite information.

Esperanto var alltså ett språk. Men kunde man lära sig det nu också? Jag sökte igen och hittade namnet Lars Forsman samt ett telefonnummer. Han skulle starta en kurs via nätet om någon vecka. Det lät spännande, så jag ringde till Lars och frågade, hur det skulle gå till att studera med hjälp av datorn. Lars lovade lämna mer information.

Jag anmälde mig till kursen, och efter ett par dagar kom en man från Axevalla

Folkhögskola med en skiva, som han installerade i min dator.

Nu kunde jag lätt få uppgifter och skicka mina svar till Lars.

Språket fascinerade mig verkligen.

Efter denna nätkontakt träffade jag Lars på sommaren 2002 i Göteborg, där det anordnats kurser på Nya Varvet.

Under många år hade vi möten i Göteborg för Svenska Esperantoinstitutet, där Lars var en engagerad ordförande.

Birgitta

Lars Forsman, grava instruanto kaj disvastiganto de Esperanto

Ann-Louise Åkerlund

Mi konatiĝis kun Lars kiam mi dum la aŭtuno de 1998 studis ĉe li en la popolaltlernejo de Karlskoga. Ĉar mi jam ekstudis esperanton du jarojn antaŭe mi decidis aliĝi al la kurso meze de la semestro. La du monatoj en Karlskoga restas en

mia memoro kiel unu el la plej bonaj (eble eĉ feliĉaj) periodoj en mia vivo. Miaj studkamaradoj venis de tri diversaj mondopartoj, Afriko (Tanzanio), Azio (Japanio kaj Ĉinio) kaj Eŭropo (Svedio kaj Danio), kaj ni do devis uzi nur esperanton en nia komunikado. Ĉe la fino de la kurso la grupo dankis lin per Verda Krokodilo el marcipano.

Lars en sia libro *Esperanto ... över 50 miljoner träffar* interalie rakontas pri sia vojo al instruado de esperanto kaj pri siaj streboj kaj klopodoj por enkonduki esperanton kiel tutsemestran kurson en la lernejo, kie li jam instruis la anglan kaj la germanan. Unu

interesa kaj amuza epizodo, kiun li ankaŭ rakontis al ni dum la kurso estas:

Dum leciono de la angla li diris al siaj lernantoj, el kiuj unu nomiĝis Kaj:

– Would you like to tell me a little about the story, Kaj, *vi ne devas rakonti ĉiujn*

detalojn de la teksto. Bonvolu, Kaj!

La lernantoj miris kaj demandis (en la sveda): Ĉu vi parolis la anglan nun?

Ni neniam aŭdis pri "*ĉiuj detaloj*".

Lars dum 15 jaroj instruis esperanton en la popolaltlernejo de Karlskoga sed ĉe lia emeritiĝo li devis ĉesi la instruadon kaj neniu povis anstataŭi lin.

Sed li daŭrigis sian agadon por esperanto kiel verkanto de lernolibroj kaj kiel rektoro de la Sveda Esperanto-Instituto, en kiu mi havis la honoron kunlabori kun li dum kelkaj jaroj.

Ann-Louise

Kerstin Rohdin berättar om några minnen av Lars från 50-och 60-talet

Roland Lindblom, Stockholm, en av de inflytelserika esperantister, som inte längre finns bland oss, hade delat upp landets esperantister i grupper, för att medlemmarna i resp. grupp skulle ha kontakt med varandra. De fick namn efter länsbokstäverna. Den grupp, som Lars och Kerstin tillhörde fick namnet TEDU. Jag bodde då i Örebro, T län. TEDU var under flera år den mest aktiva i Sverige. I Skåne fanns motsvarande grupp,

ledd av lärarparet Andreasson och i Göteborg leddes gruppen av Lennart Åberg.

TEDU hade kurser och olika träffar. Ibland kom det besök från andra länder. Jag minns speciellt en grupp från Polen, som underhöll

med sång och musik. De reste runt till flera grupper.

I början var det jag som lärde Lars esperanto. Jag var ju släkt med Olle Olsson, Skåne, som ju var en känd esperantist och jag lärde mig tidigt esperanto och hade under åren många esperantokurser.

Lars var språklärare på folkhögskolan och jag var nog ett stöd för Lars, då han startade sin första esperantokurs. Lars åtog sig lite motvilligt att lära sig esperanto. Som så många andra betraktade han i början

esperanto som ett låtsasspråk. Det kom snart att ändra sig. Lars var den, som först tog emot en besökande utländsk esperantogrupp på skolan. Den dåvarande rektorn blev inspirerad och uppdrog åt Lars att ordna en kurs. Jag var alltså med, då den allra första kursen startade..... och den skulle följas av åtskilliga terminskurser under 15 år.

Lars! När du sitter på din molnkant med andra esperantister, inspirera oss här nere!

Kerstin Rohdin

Margareta Andersson rakontas pri la unua Esperanto-kurso, kiun Lars Forsman gvidis

Por ricevi gimnazian kompetentecon mi frekventis la popolaltlernejon de Karlskoga dum tri jaroj. Mia instruisto pri la angla kaj germana estis **Lars Forsman**. Kiel

kiel svedaj vortoj. Ŝajnis tiel facile! Mi iris al la altlerneja biblioteko kaj pruntis esperantolibron.... Nu, tiel facile ne estis. Pli bone aliĝi al kurso!

kromfakon mi elektis Esperanton. Tiam Lars ĵus aranĝis sian unuan kurson.

Dum iu tempo **Kerstin Rohdin** instruis Lars pri Esperanto, kaj ŝi kuraĝigis lin gvidi kurson, malgraŭ ke li ankoraŭ ne tute regis Esperanton. Ŝi petis kaj petadis lin – kaj fine Lars jesis.

Lars estis entuziasma instruisto kaj li entuziasmigis siajn gelernantojn. La jaro estis 1985 kaj tiu unua kurso poste estis sekvata de kursoj dum 15 jaroj – ĝis li fariĝis pensiulo. Unue li devis havi kursojn vespere, sed post nelonge la rektoro, kiu apogis Esperanton, permesis ke la lecionoj okazu tage en la ordinara leciontabelo.

Lars prelegis pri Esperanto kaj metis ekzemplojn – esperantajn vortojn, kiuj sonis

Pli kaj pli la esperantokurso evoluis. Lars havis ideon, ke bonas interŝanĝi leterojn kun 12-jaraj polaj infanoj. Li eĉ invitis ilin veni al Karlskoga. Mi memoras ke mi provis interparoli kun "mia" polino. Mi demandis "Ĉu hundoj plaĉas al vi?" Sed la vortojn "plaĉas al" ŝi ne konis. Do, ŝi demandis al mi. "Ĉu vi ŝatas hundojn?" Tamen, la vorto "ŝatas" nek mi nek mia instruisto jam lernis.

Mi estas tre dankema al Lars. Li ja faris kiel Zamenhof volis, uzis la lingvon por havi kontakton kun homoj kun alia gepatra lingvo.

Kun la tempo Lars fariĝis spertulo kaj i.a. skribis lernolibrojn.

Lars Forsman oni neniam forgesos!

Margareta

Om Lars Forsman av Inga Johansson, Göteborg

I min **kalender**, där samtliga gäster skrivit in sina födelsedagar, står för den 21 januari:
Lars Forsman. Han föddes 1938.

I min **gästbok** har Lars skrivit 1992 02 19:

Mi ofte telefone informiĝis pri diversaj Esperantaĵoj ĉe Inga kaj vi ĉiam tre helpeme proponis, informis kaj servis.

Dankon pro via senlaca laboro pri kaj por Esperanto.

Kun homoj kiel vi estas agrable labori por la internacia lingvo.

Detta är ord som i högsta grad gäller Lars Forsman och hans verksamhet. Lars Forsman var språklärare och föreståndare för Karlskoga folkhögskolas Esperantolinje 1988–2003.

Tack vare ett besök hos honom i Karlskoga och dess folkhögskola har jag fått fyra kurdiska bröder, som studerade där efter att de anlänt från irakiska delen av Kurdistan/Erbil.

Jag har också varit mellanstation för elever till och från folkhögskolan, värda att nämnas är Sascha/Ralf Frölich (Tyskland) och David Mapengo (Tanzania).

I mitt mail-arkiv hittar jag brev från Lars i december 2003 då han undrar om de 1 000:–

han fått gälla hans undervisning under UEA-kongressen i Göteborg sommaren 2003.

2004 skriver han, efter detta meddelande från mig:

"Esperanto er et konstruerat språk som bare de som kan det, kan forstå."

Ur en norsk artikel om en man i Hamar, augusti 2004.

Inga!

La hamarano estas stranga pensulo, sed eĉ malbona reklamo estas reklamo.

Ĝis sabate je la 13a Masthuggsliden 1 por ILEIa kunveno.

Lars

2005 försökte Lars Forman få kontakt med UR för att få dem att ha kurs i esperanto.

Svaret från UR var nedslående: – Vi har för tillfället inga planer på att utöka till fler språk, utan koncentrerar oss på de största "skolspråken".

Lars skrev:

Inga!

De är verkligen UR-trista!

Filmo pri Junulara renkontiĝo en Karlskoga

Ligilo trovita de Inga Johansson: <https://www.youtube.com/watch?v=IRhcjbbzs6I>

Joachim Werdin.

La 47-a Internacia Junulara Kongreso de TEJO okazis dum somero 1991 en la urbo Karlskoga en Svedio. La filmo estas filmo kreita de Joachim Werdin kaj la rakontisto estas li.

Post 4 minutoj en la filmo oni vidas Lars Forsman.

Lars Forsman intervjuad av Birgitta Tingdal för tidskriften Folkhögskolan år 2011

Birgitta Tingdal!

Här följer mina tankar kring dina 10 frågor.

Bästa hälsningar

Lars Forsman

1. Hur kom du i kontakt med esperanto?

Utan förkunskaper förstod jag en hel del av ett föredrag om och på esperanto. Dessutom tyckte jag att det var mycket vackert med sin blandning av slavisk mjukhet och italiensk välklang.

I senare självstudier märkte jag att språket var fantastiskt med sin logik och intressanta ordbildning och med erfarenhet från tidigare läromedelsproduktion tänkte jag ut en metodik för ev. undervisning. Jag höll det hela hemligt eftersom mängder av märkliga fördomar kring ämnet florerade i samhället på 70-talet. Blev dock avslöjad under en engelsklektion då en elevs namn Kaj [betyder **och** på esperanto] fick mig att omedvetet börja prata esperanto. Eleverna ville genast ha information om språket och det gav upphov till kvällslektioner, tillval och så småningom sommarkurser.

2. Hur såg du på esperantos betydelse då?

Ett perfekt förberedande språk med överensstämmande stavning och uttal, logisk grammatik utan undantag och genial ordbyggnad och jag fick snart bevis på att esperanto verkligen var en genväg till språkinläring. Först senare förstod jag att esperanto var både ett språk och en idé. Leo Tolstojs yttrande blev för mig en ledstjärna; "Den som förstått vad esperanto är, för den är det omoraliskt att inte föra det vidare."

3. Du ledde esperantokurser under 15 år på Karlskoga folkhögskola. Vad var det med språket som inspirerade deltagarna?

Deltagare från hela världen, inalles 39 länder, undervisning från första stund helt på esperanto, 22 lektioner i veckan, ett gemensamt boende som gjorde esperanto till naturligt umgängesspråk och en internationell examen efter 4 månader.

Allt detta blev möjligt tack vare ett väl planerat språk. Dessutom inspirerades deltagarna av språkets idé – ett neutralt, verkligt internationellt språk, mångfald med allas rätt till modersmål, språkdemokrati, jämlikhet och möjligheter att kunna resa och bo överallt i världen utan charter.

4. Vilken är esperantos betydelse idag?

Det engelska språket är idag huvudfåran för kommunikation, Detta utnyttjas självklart och tyvärr av mindre nogräknade för att smyga in program med grovt våld, inhumanitet, osmakligheter och motsatsen till mångfald – enfald. Men i många länder tvekade man inte att vid sidan av modersmålet införa ett "fadersmål".

Men esperantos idé har från första stund varit hemma lokalt, borta globalt. Så kan man i sitt hemland via skolor och massmedia få hundraprocentig information. Många hävdar idag att engelskan får ett för stort utrymme i undervisningen så att bl.a svenska och matematik får stryka på foten och att doktorander inte klart kan informera på svenska om sitt arbete.

Halvkunskaper ger svaga nationer och klassklyftor men Esperanto kommer med tiden att få oss att förstå vikten av modersmålet.

5. Hur många esperantotalare finns det idag? I Sverige? I världen?

Under kriget förbjöds all kommunikation med esperanto av härskare som Stalin, Hitler m.fl och efter kriget blev engelska ett måste. Därför har antalet svenska utövare reducerats kanske till ett tusental men det är en grov uppskattning eftersom många inte är registrerade utan har sina kontakter via internet, Skype eller stora världskongresser.

Enligt en finsk språkforskare finns i världen 1 000 infödda talare, en miljon som på olika nivåer förstår, talar och skriver och tio miljoner som bekantat sig med språkets grunder.

6. Du är rektor för Svenska Esperanto-Institutet sedan 2001. Vad är det?

Styrelsen är vald av landets olika esperantoorganisationer och rapporterar dit om verksamheten. Man arbetar via internet, telefon, brev och har arbetsmöten i Göteborg.

7. Vad gör du där som rektor?

Rektor är direktionens ordförande och har huvudansvar för verksamheten. Ledamöterna har stor erfarenhet från gymnasium, folkhögskola, bibliotek, studieförbund eller esperanto-föreningar och många har själva skrivit läroböcker i esperanto och även andra språk.

Uppgifterna är många som exempelvis att informera om språket, ge tips om god litteratur, ge råd vid studier, ge stipendier, examinera, samla in gymnasieuppsatser och anordna kurser.

Den 19–23 juni 2011 anordnas för andra året en sommarkurs på Visingsö folkhögskola.

Olika nivåer, även för helt nybörjare.

Vår hemsida är www.esperantoinstitu... [sidan finns ej mer].

8. I din bok skriver du att Google, Wikipedia och Penklubben har betytt mycket för Esperanto.

När Google gett utrymme för esperanto formligen vällde artiklar, kontakter, undervisning, information, videofilmer etc in på nätet. Därför gav jag min bok namnet Esperanto...över 50 miljoner träffar.

Wikipedia är ett fritt uppslagsverk på nätet, där alla kan föra in artiklar, komplettera eller ändra. Esperanto har idag en egen Wikipedia med mängder av artiklar på esperanto.

Den internationella Penklubben har – för bevarande av språklig och kulturell mångfald – godkänt esperanto som språk i sin prestigefyllda klubb. Detta har gjort att esperanto accepterats i allt vidare litterära kretsar och de som under många år nedvärderat esperanto ses numera som en liten akterseglad grupp.

9. Hur ser du på esperantos framtid?

Ludvig Zamenhofs enmansprojekt har spritt sig till en hel värld utan tvång. Många har förstått att ett enda nationellt språk i exempelvis Europa skulle betyda en kulturell öken, där ingen skulle vilja leva.

Esperanto har redan litteratur, så omfattande att ett femårigt barn skulle kunna läsa en bok per dag fram till 125 års ålder. Och väl där behövdes lika många år till med alla då nytillkomna böcker. Med litteratur, tidningar,

internetkurser, världskongresser, kulturmöten och böcker, videofilmer, musik och artiklar på nätet går språket en fantastisk framtid till mötes, trots att det endast funnits sedan 1887. Ett nobelpris kan inte ligga långt borta.

10. Några bra argument för att lära sig esperanto idag.

- snart väntar språk som kinesiska, japanska, ryska, arabiska, portugisiska. Det är ekonomi och makt som avgör. I ett antal statliga, engelska skolor studerar redan idag både lärare och elever esperanto. Tag chansen du också!

- utnyttja esperantos propedeutiska värde för att mycket snabbare kunna läsa in nästa språk.
- tänk vad härligt att kunna tala med exempelvis en kinesisk lärare, en egyptisk bibliotekarie eller en brasiliansk taxiförare utan tolkar och mellanhänder.
- varför inte njuta av ett verkligt internationellt språk – i ordets rätta bemärkelse.
- informera dig om Zamenhofs otroliga arbete! Unesco gjorde det genom att välja honom till *en av de stora personligheterna i mänskligheten*.

Lars Forsman

Memoroj pri la instruisto Lars Forsman

Estis multaj, kiuj studis Esperanton ĉe la popolaltlernejo de Karlskoga, interalie en la jaro 1997, kaj tiam ni havis Lars kiel instruiston. (Kelkaj el ni ankaŭ deĵoris kiel helpinstruistoj la jaron 2000).

Lars estis miaopinie tre scipova pri Esperanto, kaj ankaŭ bona kaj pedagogia instruisto. Li povis kaj doni al ni bonan lernostrukturon, kaj samtempe doni al ni liberecon rilate al tiuj metodoj, kiuj plej inspiris nin.

Mi memoras, ekzemple, ke mi kaj kelkaj aliaj en nia grupo ŝatis verki fantaziajn rakontojn. Estis ege amuze kaj inspire ĉiumaniere, kaj Lars ĉiam kuraĝigis nin.

Mi memoras la tempon kun varmo, kaj mi estas tre dankema pro tiuj ĉi periodoj, kiuj poste donis al mi ŝancon komuniki kaj renkonti homojn el multaj landoj.

Helen C.

Några minnen från esperantoterminen i Karlskoga från ett par av Helens kurskamrater

Mona och jag (Siv) gick esperantoterminen samtidigt med Helen. Vi har haft telefonkontakt då och då, senast för några dagar sedan. Vi pratade om lite särskilda gemensamma minnen, bl a om att Lars så generöst brukade bjuda hem hela klassen. Vi gjorde också många utflykter, till exempel tog Lars oss med till ett gammaldags Café i Karlskoga. Ett annat lite ovanligt minne

handlar om ett franskt par, som matade en räv med prinskorv. Den var nästan tam.

– En kväll hade jag varit ute med bilen och gjort något ärende. När jag kom tillbaka stod det en tyst skara utanför ett av husen och såg på när det franska paret återigen hade laddat upp med prinskorv. Det var en magisk stämning runt skolan.

– Ja, det var en alldeles speciell stämning vid folkhögskolan som uppstod tack vare den blandning av olika nationaliteter och människor från när och fjärran. Lars trivdes

nog bra, för han var alltid glad och vänlig. Här fick han användning för sin kreativitet och sin entusiasm.

– Ja, han var ju en pionjär. Det fanns inte många upptrampade stigar att följa. Det märkliga var att han lyckades få elever från så många olika länder till sina kurser. När vi gick esperantoterminen var ju svenskarna i minoritet.

– En av deltagarna kallades Tsuneko, som betyder två katter på japanska. Och två deltagare från Albanien, och de tre deltagarna från Uganda var ju också exotiska i våra ögon. Jag minns att i början åkte Lars och hämtade de ugandiska deltagarna om det regnade. För dem betydde morgonregn

att det senare kunde bli störtregn och storm, men de vande sig så småningom.

– Tänk, jag minns inte någon regnig dag. Det var en härlig höst med sol och träd i orange och rött.

– Ja, minnena av esperantoterminen är ljusa. Vi kan vara glada som har fått uppleva Karlskogatiden.

– Och framför allt att vi har fått ha en av esperantorörelsens mest nyskapande personligheter som vår lärare.

– Ja, vi har Lars att tacka för mycket!

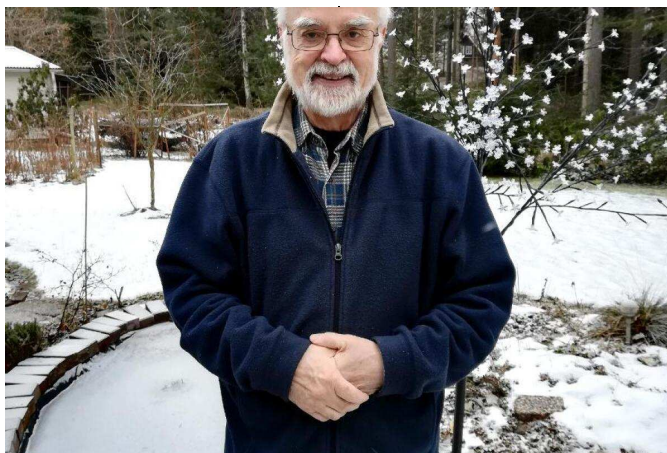
tycker Mona och Siv

Jag minns min vän Lars Forsman

Pia Hellertz – mars 2023

Fil.dr, f.d. universitetslektor, författare och skribent

Jag fick idag, den 19 mars, veta att min gamle vän **Lars Forsman** lämnat den fysiska världen lördagen den 18 mars för en tids vila i den andliga världen. Han blev 85 år. Vi har under de senaste åren bara haft

kontrastprincipen, med flera. Martinus visar att Gudomens vägar verkligen är "utrannsakliga", d.v.s. i högsta grad förståeliga och användbara. Men Martinus betonar att vi inte bara ska "tro", vi ska "undersöka"

kontakt via mejl och telefon, mycket på grund av ålder. Han blev en viktig vän.

Senast pratade vi om hans sista bok "*Liv efter liv efter liv – Tack vare karma och reinkarnationer*" (2021). Den handlar om den danske vishetsläraren **Martinus'** världsbild som beskriver att *de andliga* naturlagarna är lika logiska som *de fysiska* naturlagarna. Dit hör bland annat *reinkarnationslagen* och *karmalagen* (som man sår får man skörda), *hunger- och mättnadsprincipen*,

och pröva hans teorier mot våra liv.

Lars och jag träffades för kanske 25 år sedan när jag hade kurser om Martinus kosmologi i Örebro för personer som blivit intresserade av Martinus' världsbild. Lars blev kursdeltagare.

Martinus har i sina skrifter förutsagt att *Esperanto* kommer att bli det nya världsspråket, även om det kommer att ta tid innan det sker, så många Martinusintresserade gick Esperantokurser

för Lars i Karlskoga. Lars kom en tid till Örebro och höll Esperantokurs här, där bland annat jag deltog en kort tid.

Vi bodde i Bräcke

Det visade sig att Lars var född och uppvuxen i den jämtländska byn Bräcke, där jag också hade bott några år medan jag gick i realskolan. Lars gick i samma realskola, men eftersom han var tre år äldre än jag så gick han "i andra ändan av skolan", så vi möttes aldrig, men upptäckte i våra samtal att vi hade några gemensamma kamrater. Det kändes som om vi känt varandra sen barndomen, eftersom vi upplevt samma platser och i viss mån samma personer.

Lars' pappa hade ju Apoteket i Bräcke. Lars brukade berätta underbara historier om vad som kunde hända på Apoteket. Jag minns speciellt en historia. Lars' pappa och hans anställda ville med stor människokärlek i första hand hjälpa sina kunder. En handlade om "mannesyl"-missbrukaren (Magnecyl) som klagade över att det var för få tabletter i askarna. Det skulle vara 50. Inför vittnen i butiken envisades han med att hålla ut tabletterna och räkna. Apoteket bestämde sig då för att lägga i en extra tablett i ett antal askar som förvarades på särskilt ställe. "... efter några 51-askar var mannen botad och lommade surmulet i väg".

Lars berättade också mycket och gärna om "Tant Petter", **Signe Pettersson**, som arbetade på apoteket och den stora

betydelse hon fick för Lars och hans intresse för andliga frågor. Hon förutsade bland annat att Lars skulle komma att bli en mycket omtyckt lärare. Så han hade fantastiska förebilder.

Lars Forsmans bok *Apoteket* väckte många minnen till liv. Läsningen blev en riktig nostalgitripp. Berättelsen gav en inblick i tider som flytt, visserligen med Bräcke som centrum, men det som hände där hände också i många andra byar i Norrland och i Sverige på 40- och 50-talet. Om hästdroskor på vägarna, om järnvägsstationen som den självklara samlingspunkten för barn och unga, om samlandet av bilnummer på de få bilarna vid väggkanten, om de sågade isblocken från sjön, som skulle användas till isskåpen, om de tyska soldaterna som kördes med tåg till Norge och stannade en kort stund i Bräcke. Det är berättelsen om hur man malde kaffet hemma i kaffekvarnen mellan knäna, om gäster som fick kaffe, mat och en styrketår, om kampen mot råttorna på bakgården, om byxknapparna i kollekten i kyrkan, om de rörliga bildernas intåg i byn.

Lars sätt att minnas och skriva väckte mina minnen och blev mycket betydelsefullt för mig. I ett annat sammanhang har jag skrivit att *Apoteket* är en bok som skulle kunna fungera som en fantastisk högläsningbok, exempelvis i minnesgrupper för äldre, då man kan få möjlighet att minnas och samtala med varandra om sin egen uppväxt, men också för barn i skolan som kan få en inblick i

tider som flytt. Jag bor nu själv på ett äldreboende. Kanske ska jag göra allvar av idén, att erbjuda mina medboende högläsning ur boken?

Flera Martinusvänner menar att Lars i sitt tidigare liv måste ha varit **Ludwig Zamenhof**, Esperantos skapare. Några menar till och med att det är "nästan uppenbart" att Lars var Zamenhof och som menar att likheten mellan dem är påfallande, både till det yttre och hans personlighet. Zamenhof var en utpräglad humanist och han formulerade en livsåskådning, som han kallade "homaranismo".

'La Homaro' betyder "mänskligheten" och 'ismo' en lära.

För mig är det bara ett problem med teorin. Zamenhof dog 1917 och Lars var född år 1938 om jag minns rätt. Det skulle betyda att Lars bara "vilade" i den andliga världen under drygt 20 år. Om jag räknat rätt var Zamenhof 58 år när han dog. Martinus har skrivit att man vilar i den andliga världen ungefär lika länge som man levit i den fysiska, men det behöver ju inte finnas regler utan undantag... Det skulle innebära att Zamenhof bara "vilade" i 21 år innan han valde att födas igen, nu som Lars Forsman. Enligt "hunger- och mättnads-principen" kanske Zamenhof var så angelägen att fortsätta sin mission att han valde att födas igen så snabbt...

Jag önskar nu att Lars får vila i frid och känna att han verkligen gjort en fantastisk insats för sina studenter och kursdeltagare, en insats som kommer att bli viktig för världen. Å andra sidan skulle jag inte bli överraskad om han som nämnts börjar längta efter att få fortsätta sin mission och att han dyker upp igen om omkring 20 år. Men jag hoppas att jag får träffa honom i den andliga världen först. Jag fyller ju 82 år i år så jag behöver inte vänta så länge på det mötet. Sen kanske jag blir hans elev i mitt nästa liv. Eller tänk om jag får bli hans medarbetare... Jag drömmer ju själv om att få starta ett lärosäte i nästa liv och där skapa en pedagogik jag utvecklat redan nu i teorin... "Önsknings skapar öde" menar Martinus.

Ljuset tändt för Lars tillsammans med fotot på Martinus.

/Pia Hellertz

Dekmil ruĝajn rozojn

La plej bona instruisto, Lars Forsman
Dekmil ruĝajn rozojn ĝoje donos mi al vi
dekmil ruĝajn rozojn en bukeda kvant'
Prenu ilin kiel memoraĵon inter ni
Dekmil ruĝajn rozojn per somera kant'

Jes, mi ĉiam memoros Lars Forsman. En sia fervoro instrui kaj klarigi Esperanton, oni ĉiam sentis kiel lernanto, ke li donacis al ni tiom da fajraj ruĝaj rozoj kiom ni povis akcepti.

Kun sindevigo al Esperanto, li uzis pedagogion, kiu igis ĉiujn rimarki la grandajn eblecojn de la lingvo. Oni povus kompari lian instruadon kun "vere ĉifita kaj sulkiĝinta paperbulo" kiel analogio de lingvo. Lars helpis nin ĉiujn glatigi ĉiujn faldojn kaj sulkojn tiel ke la papero estis tiel glata kiel kalandrita kanvaso.

Dankon, Lars Forsman pro ĉio, kion vi faris por pli bona mondo.

Ingegerd Granat

Mi ĝoje lernis pri "afikso" kaj "ĉu". Lars estis mia unua instruisto por komencantoj, bonvola kaj mola. Li instruis nin ankaŭ simplajn frazojn kun "mi", "li", "ŝi", "si", "ili", k.t.p.

Christin Granat

Lars estis instruisto en semajnkurso pri esperanto, mi ne estis tre fervora antaŭ la

Dankon pro ke vi promenis kune kun ni en la esperanta mondo!

kurso, sed tuj, fakte tuj, mia unua sento venis: "Ŭoŭ!" Do ĝi daŭris la tutan semajnon sub la gvidado de Lars, imagu tutan semajnon plenigitan per "Ŭoŭ!" de mateno ĝis nokto!

Nun ni havas duoblan kialon rigardi supren al vi, Lars, vi estas "tie supre".

Lasse Granat

Lars, vi mankas al ni!

Forpasis 105-jaraĝa esperantista radioparolisto

Informo trovita de Inga Johansson

Marcel Leereveld (1917–2023) forpasis la 20an de marto 2023 en Melburno, en la aĝo 105 jaroj, la plej aĝa radioparolisto en la mondo. Sube kelkaj ligiloj pri la viro el Amsterdamo, kiu fariĝis aŭstraliano kaj radioparolisto en esperantoradio 3ZZZ de Melbourne.

*Den 20 mars 2023 avled världens äldste radiopratare, **Marcel Leereveld**, 105-årig. Nedan några länkar om mannen från Amsterdam som blev australiensare och radiopratare i 3ZZZ esperantoradio från Melbourne.*

<https://sezonoj.ru/2023/03/leereveld/>

https://eo.wikipedia.org/wiki/Marcel_Leereveld

<https://www.the100project.com/centenarian/marcel-leereveld/>

<https://edukado.net/novajhoj?id=890>

<https://edukado.net/biblioteko/panteono?iid=198>

La jarkunveno de la Esperanto-Societo de Gotenburgo la 11an de marto kun 11 partoprenantoj

En la estraro Siv Burell kaj Margareta Andersson estis reelektitaj por du jaroj. (La ceteraj estraranoj, kiuj en 2022 elektiĝis por du jaroj, estas Ingegerd Granat, Magnus Löndén, Jan-Ove Ahlm kaj Andreas Nordström.) Do, neniuj ŝanĝoj en la konsisto de la estraro. Ingegerd reelektiĝis kiel prezidanto, Siv kiel vicprezidanto kaj Magnus kiel kasisto. La ĉeestantoj malŝarĝis la estraron por la jaro 2022.

Andreas skribis, Ingegerd kaj Siv fotis.

*Principala torto. La teksto signifas:
"Esperanto estas donaco al la homaro"*

La jarkunveno de SEF kun distanca partopreno el Gotenburgo

10 gotenburganoj ĉeestis la hibridan jarkunvenon de SEF (Sveda Esperanto-Federacio) la 25an de marto. Post la antaŭtagmezaj lecionoj ni restis en Redbergsskolan. Ni kunlaboras kun Studieförbundet Vuxenskolan, kies lokalojn ni uzas.

Ĉiam estas iomete nervoze, antaŭ ol ni scias ĉu Zoom funkcias, sed Lasse senprobleme funkciigis la ligilon. Nur je la fino la bildo sur la granda ekrano rigidiĝis kelkfoje, sed entute ni bone povis partopreni en la jarkunveno. Ni ne skribis protokolon, sed certe ni povas legi en La Espero pri la decidoj. La tuta impresio

estis ke la estraro de SEF bone preparis la jarkunvenon. La laborlingvo estis la sveda.
/Siv

Ingegerd fotis.

Saĝa strigo diras

– diras kiel Alf Henriksson

*La tago hodiaŭ estas mirinda tago,
eterno antaŭen, eterno reen.*

Greta Thunberg kaj la rano – kaj pri aliaj ranoj

El Interreto:

Pristimantis gretathunbergae, rano de Greta Thunberg, estas specio de rano en la familio Craugastoridae, indiĝena al Panamo. Ĝi estas nomita **honore al la klimata aktivulino Greta Thunberg**. Ĝi vivas en malgrandaj lagoj da akvo tenataj en bromeliacoj kreskantaj sur la nubbaroj de Monto Chucantí kaj aliaj montoj de Panamo.

La specimenon malkovris internacia teamo de biologoj gviditaj de Abel Batista el Panamo kaj Konrad Mebert el Svislando en Monto Chucantí, privata rezervejo situanta en provinco Darieno.

La nova specio de rano estas endemia en Panamo; ĝi estis raportita nur en Respubliko

Panamo kaj vivas nur en la altaj montoj de Darienio kaj en Centra Panamo.

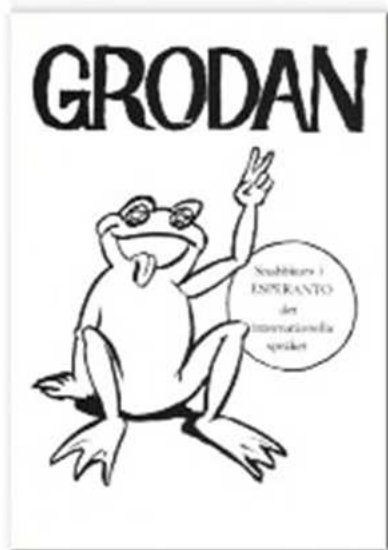
▲▲▲

Pro la signifo de la vorto "groda" en la sveda, mi unue pensis, ke estus moko nomi ranon laŭ la klimataktivisto Greta Thunberg. Oni ja diras: *Nu gjorde hon en groda* (=rano), signifante: Ŝi faris stultan eraron.

Tamen mi nun certas, ke ne estas moko, sed honoro al Greta Thunberg. Doni nomon al besto aŭ planto estas ja honorigo, ĉu ne?

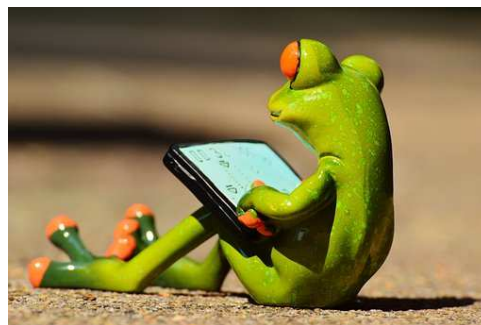
Kaj Inga Johansson kaj Walter Klag atentigis min pri la rano kun la nomo de Greta Thunberg. /Siv

La Rano – Grodan

En nia biblioteko en Stannum troviĝas malnova esperanta lernolibro, nomata **Grodan** – La Rano, verkita en 1987 de B. Lund kaj B. Wennergren.

Konsistas el 15 lecionoj kun vortaretoj.

Små grodorna estas dancludo, kiu en Svedio estas plejparte rilata al somermezaj festadoj kaj dancado ĉirkaŭ la somermeza stango, sed foje okazas dum dancado ĉirkaŭ la kristnaska arbo kaj sur la dudeka de Knut (nomo en la sveda kalendaro la 13^a de januaro). La danco estas farita kaŭrante kiel ranoj, kaj kiam la vortoj "oreloj" kaj "vostoj" estas kantataj, la dancantoj svingas la manojn ĉe siaj oreloj kaj postaĵoj. Komponisto nekonata. Se vi volus aŭskulti la kanton svede:

<https://www.youtube.com/watch?v=cqAiPkgTpy4>

Små grodorna är en danslek, som i Sverige främst förknippas med midsommarfirande och kring midsommarstång, men förekommer ibland när det dansas runt julgranen och på tjugondedag Knut. Dansen utförs hoppande på huk som grodor, och då orden öron och svansar sjunges viftar de dansande med händerna vid sina öron och svanskotor.

Kompositör: Okänd.

||: Ranetoj ja, ranetoj ja,
amuzaj estas vi :||

||: Små grodorna, små grodorna
är lustiga att se :||

||: Kuakakak, kuakakak, kuakakakakak :||

||: Ne havas, ne havas
orelojn, vostojn vi :||

||: Ej svansar, ej svansar
ej öron hava de :||

||: Kuakakak, kuakakak, kuakakakakak :||

<https://www.youtube.com/watch?v=Nw6V49hlx98>

Kajto per siaj kantoj ofte rakontas ion interesan. Jen historio (vidu la ligilon supre) pri ranoj, kies kuvo staris sub tegmento. Pli kaj pli akvo mankis al ili. Se ili nur saltus, ili travivus, sed ili nur kriis por havi helpon kaj ne saltis.

Do – instrumoralo: agu mem! Ne plendu pri ne bone funkcia Esperanto-movado – strebu mem plibonigi ĝin!

Teksto de "Ran-kvarteto" de la Kajto:

Sub tegmento staris kuvo
Dum somera densa pluvo
Sed tegmento baris pluvo
Pluvo falis apud kuvo
Ĉar el pluvo kuv' ne havis
Pro la soifo ranoj kvakis
Ĉar el pluvo kuv' ne havis
Pro la soifo ranoj kvakis

*Kvavak kvavak kvak kvak kvak
Kvavak kvavak kvak kvak kvak
Kava kuvo vane vakas
Kvak kvak kvak kvak kvak kvak kvak
Kvankam ni por pluvo kvakas
Kvodlibet' de ĥor' kvakanta
En la kuva kav' vakanta
Kvakas kvere akvoavo
Akvon al la kuvokavo
Kvavak kvavak kvak kvak kvak
Kvavak kvavak kvak kvak kvak*

Tio pravas: se dum pluvo
Staras sub tegment' la kuvo
Ranoj vane kvaki povas
Se je salto sin ne movas
Do ne kvaku kiel ranoj
Karaj gesamideanoj
Do ne kvaku kiel ranoj
Karaj gesamideanoj

Dormeto dum la tago

pligrandigas vian forton, memoron kaj efikon. Tion skribas sciencistoj en *Forskning och Framsteg* (Esplorado kaj Progreso).

La sveda vorto por dormeto estas *tupplur* "virkokdormeto", aludante la modon, kiun la virkoko uzas por refortiĝi per mallonga dormeto. Ofte ĝi tiam staras per unu kruro.

La ideala tempo por dormeto, laŭ *Forskning och Framsteg*, estas inter la 13^a kaj la 16^a horoj. Strange – tiam la suno ja donas al ni forton. Evidu dormeti inter la 16^a kaj la 20^a h. Strange – tiam mi de tempo al

tempo bezonas dormeton.

Kiom longe daŭrus dormeto? 20 – 60 minutoj plibonigas la memoron, sed ankaŭ 2 – 20 minutoj da dormeto plibonigas vian reakcikapablon kaj memoron.

En Ĉinio troviĝas sur la stratoj dormkabanjoj. Tie oni povas parki sian lacan korpon dum mallonga tempo. Jes, kial ne?

Ĝus estis tempoŝanĝo al somera tempo. La ŝanĝo okazigas debaton. Multaj diras ke la dormoritmo estas detruita. Mi rekomendas al ili dormeti iam dum la tago. /Siv

Galinago

de Renate Säfström

Galinago en Vallda Sandö.

La matenaj sunradioj varmigas kaj la frostaj temperaturoj cedos al kelkaj gradoj super la nulo. Tie sur malgranda herbotufo kuŝas la galinago kaj pensas, ke estas vere agrable.

Morgonens solstrålar värmer och köldgraderna får ge vika för några plusgrader. Där på en liten grästuva ligger enkelbeckasinen och tycker att det är riktigt skönt.

FOTO
FÖR LIVET

FOTO
FÖR LIVET

La lokaj aŭtoritatoj de Gotenburgo

de Jesper Berglund

Mi intencas raporti pri tio, kio okazas en la komunuma konsilantaro en ĉiu numero. La konsilantaro estas la loka parlamenta

assembleo, kiu estas elektita en parlamentaj balotadoj ĉiun kvaran jaron.

Por ke niaj internaciaj legantoj sentiĝu hejme, ni unue prezentos la ok partiojn, kiuj sidas en la konsilantaro. Ni prezentas ilin en ordo de grandeco bazita sur la balotrezulto.

La Socialdemokratoj (S)

(Socialdemokraterna) estas klasika skandinava socialdemokrata partio. 26,44% en la elekto.

La Moderuloj (M) (Moderaterna). La granda partio dekstre. Estas kaj konservativuloj kaj liberaluloj ĉi tie. 17,12% en la elekto.

La Maldekstra Partio (V) (Vänsterpartiet). Moderna socialisma kaj feminisma partio. Antaŭe la Komunista Partio. 15,82% en la elekto.

La Svediaj Demokratoj (SD)

(Sverigedemokraterna). Partio fondita de novnazioj kun klare faŝismaj trajtoj (kvankam ĝi ne konsentas al tia priskribo *n.d.red*). Kontraŭ enmigrado kaj retoriko proksima al tiu de Trump. 10,75% en la elekto.

La Demokratoj (D) (Demokraterna – troviĝas nur en Gotenburgo), partio kiu estas vidita de multaj kiel disigo el M. Fokuso pri esti kontraŭ trajnotunelo konstruata sub Gotenburgo. 6.14% en la elekto.

La Verda Partio (MP) (Miljöpartiet de gröna). Partio sur ekologia bazo. Provas resti ekster

la konflikto inter dekstro kaj maldekstro. 5.99% en la elekto.

La Liberaluloj (L) (Liberalerna). La klasika liberala partio en Svedio. Transiris de socia liberala fokuso al pli novliberala. 5.54% en la elekto.

La Kristandemokratoj (KD)

(Kristdemokraterna). Partio proksima al la pentekosta movado. Konservema. 4.15% en la elekto.

Centra Partio (C). Historia partio por kampanoj. Nuntempe pli ĝenerale liberala kaj kontraŭrasisma. 4.00% en la elekto.

Aliaj partioj ricevis entute 4,05% kaj ne membriĝas en la konsilantaro.

La parlamenta situacio ne estas tute simpla. Regantoj estas koalicio inter S, V kaj MP, sed tiuj partioj havas nur 40 el 81 sidlokoj en la konsilantaro. Ĉi tio signifas, ke ili ne povas decidi kiel ili volas. Ĉiuj partioj estas ankaŭ en la Komunuma Estraro. Kaj en la konsilantaro kaj en la komunuma estraro, C havas la ekvilibrantan pozicion.

M, L, D kaj KD havas kunlaboron. En la lasta oficperiodo, M, L, KD kaj C havis kunlaboron, sed ĉar M kaj KD komencis negoci kun SD, C ne volas partopreni, sed anstataŭe estas en libera opozicio. SD ankaŭ estas ekster formalaj kunlaboroj.

La konsilantaro kunsidas unufoje monate kaj ĉiufoje traktas multajn aferojn. Iuj estas malgrandaj kazoj kaj iuj estas grandaj. La kunveno en marto traktis, interalie, aferojn de "reguligo pri fajromalpermesoj", "suplementa buĝeto" kaj "agadplano por bona akvostatuso en Gotenburgo".

Plejparto de la debato temis pri la buĝeto. La ekonomia situacio estas malfacila. Svedio

havas altan inflacion. La registaro de Svedio, kiu konsistas el M, L kaj KD kun la subteno de SD, ne disponigis tiom da mono kiom necesas por ke la komunumoj povu konservi siajn servojn. Malgraŭ tio, la komunumo pliigis la kadron de ĉiuj administracioj je 6%. Ne sufiĉas. Do nun la konsilantaro prenis

suplementan buĝeton por kovri kelkajn el la truoj, kiuj estiĝis post kiam la buĝeto estis aprobita en decembro. La partioj ne konsentis pri kio en la buĝeto havu antaŭrangon. Sed fine venkis la propono de la estraro.

Vizito de la printempo

– Ĉu mi povas ie pendigi mian dikan blankan palton, demandas la granda giganto staranta ekster mia pordo.

Li havas grandan blankan ĉapon tiritan malsupren super siaj okuloj kaj lia voĉo estas glacie malvarma. Li apogas sin sur kurba bastono kaj havas glacipendaĵojn en siaj haroj kaj barbo. Mi vidas en la densa matena nebulo, kiel iuj frostsentemaj birdoj sidas kaj tremas sur la sebaĵ buloj, kiujn mi pendigis.

– Mi estas laca, li daŭrigas, kaj mi sopiras al la vera lumo.

Li malrapide foriras de la pordo kaj mi aŭdas la krakon kaj kraketon de la lasta glacio, kiu estas etendita kiel malvarma kovrilo sur la korto. Li iras al la arbaro.

– Devas esti ŝanĝo, mi aŭdas lin murmuri dum li iras al la granda piceo. Nun mi vidas, kiel li mallerte manipulas sin el la granda, peza mantelo kaj lasas ĝin fali sur la teron kie li staras. Ĝi aspektas kiel neĝbulo, mi pensas, dum mi vidas, kiel per sia giganta brako li svingas sian grandan ĉapelon en kurblinio iom pli for. Estos ankaŭ alia neĝbulo. La granda veŝto iras en malsama direkto. Post iom da tempo mi vidas, kiel malgrandaj blankaj amasoj estas disĵetitaj ĉirkaŭe.

Mi sekvas la spektaklon mire kaj vidas kiel ĉio ĉirkaŭ mi ŝanĝiĝas de momento al momento. La granda giganto apud la arbo ŝanĝis sian karakteron. Nun li estas bela juna viro kun larĝaj ŝultroj kaj sekal-blonda hararo, kiu kongruas kun la koloro de la bruna, fortika

kostumo, kiun li portas. Mi varmiĝas interne kaj mia koro batas, kiam mi vidas, kiel li venas al mi. La sento de la varmo batalanta kontraŭ la malvarmo pulsadas kaj ribelas en mia sango. Subite la paralizo malaperis kaj mi kuras renkonte al li.

– Mi ne rekonis vin, mi flustras al lia orelo, kiam li kliniĝas kaj donas al mi varman brakumon.

– Ne, ne ĉiam estas tiel facile rekoni min, li respondas per sia varma voĉo, kiu penetras profunde en mian mallumon kaj lumigas ĝin.

– La printempo ĉiam ŝteliras, sed tenu mian manon kaj ni malrapide iros al la somero.

De Ingegerd Granat, februaro 2013

Printempo – venu!

*Kun ĝojo ni en Gotenburgo memoras **Aira Kankkunen** kiel bonan instruiston, kiu igis siajn gelernantojn skribi noveletojn. Tiujn ŝi kolektis en libretoj, kiujn ni ankoraŭ povas trovi en nia biblioteko en Stannum. Jen unu el ŝiaj propraj kontribuoj, **Printempo venu!** Ĝi jam aperis en *Ora Ĵurnalo* n-ro 51, sed indas esti represita nun kiam la printempo venas denove. /Siv*

Tip-tip-tip! Ĉu vere, ĉu ili jam degelas – la pendoglacioj sur tegmentrandoj.

– Printempo alvenos, estas jam tutproksime! mi kriis kaj kuris eksteren por scii, ĉu vere la pendoglacioj, grandegaj, tutan vintron kreskintaj, nun degelas.

Tio estis unua signo de la alvenonta printempo. Ni malfiksis la pendoglaciojn. Estis danĝere lasi ilin pendu; ili ja estis pezaj kaj akraj. Malfiksige spante, ili estus povinta fali sur homon.

Post ĉi tiu agado ni atendis la sekvan, la degeladon de nia kortoglacio. Ni loĝis en lernejo; nia patro estis instruisto. La korto estis piedpremita de lernantoj dumvintre tiel forte, ke la neĝo malmoliĝis. Unue degelas movebla neĝo, poste restis nur malmola glacio, kiu iom post iom travidebliĝis, kaj tiam estis la tempo helpi la alvenontan printempon. Per fosiloj kaj ferstangoj ni dispecigis la glacieron, malfiksis la pecojn el la tero kaj renversis ilin, por plirapidigi la degeladon. Baldaŭ la tuta korto estis kiel

laĝeto, sur kiu ni saltis de unu glacipeco al la aliaj imagante, ke ni kuras sur maraj glacipecoj. Kompreneble okazis, ke kelkaj falis kaj vere malsekiĝis, ĉar tiatempe oni ne havis la nuntempajn, akvimunajn ŝirmvestojn, sed ne gravis – ni ja havis saŭnon, kie kaj vestoj kaj infanoj rapide sekiĝis.

Kiam la suno degeligis la movneĝon ĉirkaŭ la dommuroj, ni planis nian ĉiujaran konkurson – ne permesita de niaj gepatroj – sed tamen – ĉiujare ĝi okazis. Ni konkursis pri tio, kiu unue sukcesos nudpiede ĉirkaŭkuri la domon sur senneĝa randumo, nur kelkajn centimetrojn larĝa. Oni ne rajtis treti sur la restantan neĝon. Ĉiuj ja ne sukcesis kaj pro tio ni daŭrigis la konkurson per nudpieda ĉirkaŭkurado sur la glacia neĝo. Li aŭ ŝi, kiu ĉirkaŭkuris la domon plejmultfoje, estis nia heroo.

Kiam mi estis sufiĉe aĝa – 5–6 jara, por partopreni en la konkurso – tri infanoj el nia familio partoprenis. Kelkfoje kunestis eĉ najbaraj infanoj. Kvankam ni komencis la konkurson treege silentaj, por ke la gepatroj ne sciu, tamen nia bruon grandigis ĉiuforte, kiam unu el ni faris sian kuradon. Sed – nun la gepatroj aŭdis la bruon kaj divenis, kio okazas. Ili ekvenis eksteren kaj – laŭ la finnaj manieroj – ili ordonis la tutan aron en la saŭnon, kiu ĉiam estis varma, eĉ se ne banvarmega. Tie ni varmigis niajn blu-ruĝajn piedojn en varmega akvo. Kurante ni tute ne sentis malvarmon. Laŭ mia memoro ni neniam malsaniĝis, kvankam pro la timo de

malsaniĝo la gepatroj ne akceptis la konkurson.

La printempo venis, degeligis neĝon kaj glacieron. Ni atentis treege serioze naturon, kaj migrobirdojn kaj plantojn. Birdoj vintron ĉerestantaj: pigoj, kornikoj, paruoj kaj bombiciloj komencis serĉi partnerojn. Ili ne plu estis dependaj de homdonitaj nutraĵoj. Ili transloĝiĝis al arbaroj. Ni rigardadis la ĉielon aŭskultante, ĉu jam aŭdiĝas printempaj trumpetoj: "Hoo-hoo-hoo", kantoj de cignoj, kiuj kutimis transflugi nian lokon ale al malpliprosima nordparto. Gruoj transflugis preskaŭ ĉiam silentaj, sed ilia flugado – plugilforma – estis treege interesa. Gruoj restis sur proksima marĉo, kie ili dancis, ludis siajn trumpetojn, nestis kaj manĝis ranojn.

Ni atendis la alaŭdojn, kiuj alveninte arkoflugis alte super la grenkampoj, kvivitflugetis, flugilbatis samloke longan tempon kaj subite plonĝoflugis suben per kunmetitaj flugiloj. Oni ja diras pri la alveno de somero: *Ekde alveno de alaŭdoj unu monaton, post fringoj duonmonaton, post motacil-alveno nur iom da tempo, jen somero – venis hirundoj.*

La unuaj tusilagoj subrigardis singarde jam tiam, kiam troviĝis nur malgrandaj senneĝaj lokoj. Ho! kiel mi ŝatis ĉi tiujn flavajn floretojn, vizitkartojn de printempo. Finnlingve oni nomas ilin "folio de vidvo". Pro la nomo de la floro ni ne kutimis kunporti ilin hejmen, nek botaniki kaj sekigi ilin sub presilo por uzi ilin por salutkartoj. Iam mi faris tion, sed pro la konsilo de mia fratino mi neniam sendis miajn memfaritajn belajn salutkartojn – tusilagajn.

La vera printempo komenciĝis tiam, kiam betuloj vestis sin en helverdaj burĝonoj, "en mus-oreloj", kiel ni nomis betulburĝonojn. Ili balanciĝis en printempa vento, invitis eksteren por flari printempan odoron, iom rezinan. La suno brilis tra la branĉoj kaj aŭdiĝis: kŭooovi-kŭooovi-kŭooovi – la kurlo kantis sur la proksima lago.

Tio okazis antaŭ multaj jaroj en norda Finnlando, sed la sama intensa atendado de printempo ĉeestas daŭre ĉe mi. Rigardante glacio-kovrilon sur mia pado, mi ne povas preterpasi ĝin sen piedbati, por dispecigi ĝin – por ke eĉ iom plirapidigi la printempon.

Printempajn salutojn, Aira Kankkunen

Pär Lagerkvist

– gasto ĉe la realo...

Pär Lagerkvist 1854–1923 estis la filo de la fervojisto Anders Johan Lagerquist kaj lia edzino Johanna. Pär Lagerkvist havis ses pli maljunajn gefratojn kaj ili kreskis ĉe la stacidomo en Växjö.

En sia junaĝo li studis en Upsalo, en Danio, Francio kaj Italio. En lia infanaĝa hejmo ekzistis nur du libroj, la Biblio kaj la himnaro. En lia junaĝo, Pär Lagerkvist kontaktiĝis kun pli novaj ideoj, kiuj estis malproksimaj de la mondkoncepto de la pietismo, kiu karakterizis lian infanaĝon.

Li ŝanĝis la literumon de sia familia nomo de -qu- al -kv- kiam li kontaktiĝis kun la fervora propagandanto de nova literumo, Josef Fredbärj. Tio estis kiam Pär Lagerkvist laboris kiel instruisto en Växjö komence de la 20-a jarcento.

En 1951 li iĝis Nobel-premiito, "Por la arta potenco kaj profunda sendependeco, kun kiuj li serĉas respondojn al la eternaj demandoj de homo en sia poezio".

Specialaj verkoj de Pär Lagerkvist kiuj signifis multon por mi estas:

La poemoj "Nun la suno malfiksas sian blondan hararon" kaj "Angoro". La romanoj "Gasto ĉe la realo" kaj "Mariamne".

Sed multaj aliaj verkoj de Pär Lagerkvist indas preni en koron kaj kial ne nun. Nun kiam "la suno malfiksas sian blondan hararon" en la tempo de printempo 2023. Kial ne promeni sub la varmigaj radioj de la printempa suno kaj bonvenigi la printempajn florojn, kiuj nun luktas por lumigi nian vojeton... lasu la koron bati por la printempo...

/Ingegerd

Nun la suno malfiksas sian blondan hararon

poemo de Pär Lagerkvist

Nun la suno malfiksas sian blondan hararon
en la unua horo de tagiĝo
kaj etendas ĝin sur la printempon de la tero
kie briletas mil floroj.

Ŝi malsekigas ĝin penseme en refreŝiga roso,
en la humidaj kaŝejoj de la floroj,
ŝi milde malligas ĝin de la rozaj dornoj,
sed hezite, distrite, kiel en sonĝo.

Ŝi lasas ĝin karesi arbaron kaj herbejon,
ŝi lasas ĝin flugi en la vento.
Nun ĝi karesas la infanojn en ilia lito
kaj la maljunajn sur malglataj vangoj.

Sed ŝia penso forestas de ĉio;
kion povas ĉi tiu ĝojo utili?
Ŝi sonĝas inter miloj da steloj,
kiuj pligrandigas la enigmon de la vivantoj.

Ŝi malfiksas sian hararon kaj etendas ĝin
en la beata horo de la mateno;
kaj sonĝas inter mondoj antaŭe foririntaj
kaj novaj kiuj sopirante briletas.

Nu löser solen sitt blonda hår
i den första gryningens timma
och breder det ut över markens vår
där tusende blommor glimma.

Hon väter det tankfull i svalkande dagg,
i blommornas fuktiga gömmen,
hon lossar det varligt från rosornas tagg,
men tveksamt, förströdd, som i drömmen.

Hon låter det smeka skog och äng,
hon låter det fara för vinden.
Nu smeker det barnen i deras säng
och de gamla på skrovliga kinden.

Men hennes tanke är borta från allt;
vad kan denna glädje båta?
Hon drömmer bland stjärnor som tusenfalt
förstora de levandes gåta.

Hon löser sitt hår och breder det ut
i morgonens saliga timma;
och drömmer bland världar som gått förut
och nya som långtande glimma.

Oldaj mezuriloj

de Lasse Granat

Longomezuriloj

Antaŭ la enkonduko de la metra sistemo 1878 ni havis sistemojn por mezur- kaj pezunuoj kiuj havis radikojn el la mezepoko.

Mezuroj kaj pezroj estis malsamaj en diversaj landoj kaj ankaŭ en diversaj landpartoj kaj malsamaj por diversspecaj varoj.

La mezuroj ofte asociiĝis kun korpopartoj kiel "tum", colo, (egale longa kiel la plej ekstera parto de la dikfingro (sv. "tumme")), "fot", futo, (egale longa kiel la piedo (sv. "fot")) aŭ "aln", ulno. "Aln" estis la mezuro por la subbrako de la kubuto al la fingropintoj.

Ĉe la bildoj sube oni vidas faldeblan mezurilon, kiu havas kvar malsamajn skalojn: "Londona colo, Dana colo, milimetroj kaj 'olda' sveda colo (antaŭ 1878)".

C.E. Johansson en Svedio farigis mezurpecon, kiu estis 25,400 milimetrojn kaj proponis ke kaj Anglio kaj Usono uzu tiun mezurilon kaj tiu konfirmiĝis kiel internacia normo en la jaro 1933.

En la jaro 1605 oni decidis ke la "aln", kiu estis konservita en la vestiblo de la preĝejo en Rydaholm, servus kiel nacia normigilo por la tuta Svedio. La longeco de ĉi tiu "aln", 59,38 centimetroj, poste validis por la sveda "aln" ĝis 1878.

Olda pesilo: Pesbrako

Pesbrako estis la plej ordinara tipo de pesilo, kiu estis uzita kaj en mastrumado kaj en foirejoj, ĉar ĝi estis simple konstruita kaj ne postulis apartajn pezajn. La uzado estas spurebla jam en la vikinga epoko. Pesbrako ordinare estis konstruita el fero aŭ el ligno. Ligna pesbrako ofte havis plumbon en la kontraŭpezo.

Iom alia uzado de la pesbrako estis kiel batarmilo. Estis multaj okazoj por uzi perforton en foiroj kaj similaj lokoj, kaj tie oni uzis pesbrakojn kiel atakilojn.

La pesbrako en la bildo povis esti uzita por pezroj ĝis ĉirkaŭ 10 kilogramoj.

Tramoj en Gotenburgo

de Ingegerd Granat

Mi aŭdis en la radio antaŭ kelkaj tagoj ke nun, en multaj lokoj en Gotenburgo eblas nur veturi per tramo kun rapideco de 5 km/h. La spuroj danĝere enprofundiĝis en ĉi tiuj lokoj. Tramoŝoforo diris, ke "ĝi ne iras pli rapide ol se vi marŝas".

La kialo supozeble estas, ke la grandaj konstruadoj okazantaj en la urbo pro "Västlänken" ĝenis la grundon en ĉi tiuj lokoj, diras multaj, kiuj kontraŭas la decidon konstrui "Västlänken".

Sed mi pensas, ke eble ni transiru al la jaro 1879, pli precize al la 24-a de decembro, kiam inaŭguriĝis la ĉevaltramo de Gotenburgo.

Posttagmeze okazis granda kunveno de gazetuloj kaj aliaj eminentaj civitanoj de Gotenburgo en parko Brunnsparken. Inter aliaj, la guberniestro, grafo Ehrensvärd ĉeestis. La anglo Dawidsson ĉeestis kiel reprezentanto de la tramoj de Gotenburgo. Je la kvara horo posttagmeze, la unua kaleŝo forruliĝis, la celo estis Stigbergsliden kaj Henriksberg, kie gazetara konferenco estis okazonta kun postaj festadoj kun paroladoj, inkluzive de la guberniestro Ehrensvärd. La anglo esprimis promeson pri malmultekosta vojaĝo, oni povis vojaĝi por 10 oeroj.

La tramo en Gotenburgo en tiu tempo estis ĉefe angla intereso ĉar angla firmao prizorgis la komercon.

En la sama tago, kiam oni povis legi la raporton pri la malfermo en Göteborgs-Posten, oni povis vidi ankaŭ reklamon en la "Göteborgs Spårvägar" kie oni diris, ke la unua kaj ankaŭ la sola linio inter

Brunnsparken kaj Stigbergliden forveturos ĉiun dek-kvinan minuton. La unua regula veturo foriris de Stigbergliden je 7:30 matene.

Tuj ekestis kelkaj pliaj linioj kun ĉevaltrenitaj tramoj kaj oni ĝenerale povas diri, ke ekde tiam ĝis nun, la linioj iom post iom plivastiĝis ĝis la linioj, kiujn ni havas hodiaŭ.

En 1884 ekzistis 23 ĉaroj, 40 koĉeroj kaj direktistoj kaj 75 ĉevaloj. Antaŭ la fino de la ĉevala tramepoko, la ĉevaloj tiris iom pli ol du milionojn da pasaĝeroj jare.

Ne estis haltejoj en tiuj tagoj, sed la koĉero haltis, kiam iu petis lin. Tamen, ne sur krutaj deklivoj. Somere, kiam estis varmege, la ĉevaloj portis sur la kapo specon de sunĉapelo. La ĉevaloj estis la malforta ligilo en la kunteksto. Se ili malsaniĝis, la vojaĝoj fariĝis malpli oftaj. Aliaj problemoj estis konservi la horaron. Se tio ne estus farita, la koĉero povus esti rapide eksigita.

La grandurbo de Gotenburgo transprenas la agadojn de *The Gothenburg Tramways Company* en 1900 kun 160 ĉevaloj.

Elektroinĝeniero Sigfrid Edström, edukita ĉe Chalmers, estis dungita. Baldaŭ la ĉevaloj estis anstataŭigitaj kaj la lasta ĉevalmova tramo funkciis en la aŭtuno de 1902 kaj la ĉevaloj estis venditaj kaj la fiera epoko de 23 jaroj finiĝis per tio.

Artikeln är en del av en serie artiklar om Göteborg i anledning av 400-årsjubileet.

Projekto de Zamenhof pri reformo de la jida lingvo kaj gramatiko de Torben Svendsen

La afero fakte nur nerekte koncernas Esperanton kaj ties afero, sed tamen montras la bonajn intencojn de L.L. Zamenhof por helpi kaj solvi lingvajn problemojn.

La projekto de Zamenhof, pri reformo de la jida lingvo, kaj alfabeto – estis neniam eldonita, sed li uzis ĉ. tri jarojn kaj influis iom en la formado de la nuna jida lingvo – kio estas skribita per hebreaj literoj – sed kun miksita vortaro kaj kun la prononcado laŭ la germana kaj hebrea influo.

La neŭtrala internacia lingvo, Esperanto, por la tuta homaro estas la plej grava por lia vivo, koro kaj animo, kaj dum sia tuta vivo li tute laboradis por ĝia harmonia evoluo al la bono de la tuta homara evoluo.

**) ĵargonoj = miksitaj lingvoformoj, ĉefe hebrea-germana, kiuj troveblas en la jida*

L.L. Zamenhof opiniis, ke oni devas reformigi la jidan gramatikon. Li ankaŭ volus anstataŭigi la hebreajn literojn per okcidentaj. Dum tri jaroj li okupiĝis pri la afero.

Zamenhof neniam publikigis siajn proponojn libre, sed nur gazete. Sekvis polemiko en la sekvaj gazetoj. Pro la kontraŭaj opinioj Zamenhof lasis la aferon.

Disaj partoj el la ideoj de Zamenhof:

[...] ankaŭ la lingvo de la judoj posedas sian difinitan kaj severan gramatikon. Alie ne povas esti, kompreneble, ĉar, sen tio, unu judo la alian ne komprenas.

[...] Kaj kaŭzas, ke niaj ĵargonoj* skribistoj opinias, ke judlingve oni povas skribi

libervole, kaj ju pli oni sin retiras de la efektiva popolĵargono, despli la lingvo fariĝas komprenebla kaj ĝusta

[...] Bona gramatiko kaj konvena vortaro de ĵargono farus la lingvon, fine, atingeble facila por ĉiu komencanto

[...] ni devas antaŭ ĉio enkonduki por la ĵargonon la latinajn literojn.

[...] Kaj ne forgesu ke la ellerno de la latina alfabeto estas por ĉiu eĉ neklera judo tre facila afero, dum la ellerno de la nuna juda ortografio, por tiu, kiu ne estas al ĝi kutimiĝinta de infaneco estas, eĉ al tre klera homo, malfacila afero.

[...] Tiel ekzemple la ĵargonaj gazetoj povos en unu el siaj fakoj komenci presi per latinaj

literoj, poste pligrandigi la nombron de tiuj fakoj, ĝis la legantoj fine alkiutimiĝos al la nova alfabeto, kiu kun la tempo tute elpuŝos la malnovan hebrean.

Dro L.L. Zamenhof en la Universala Kongreso en Bern 1913.

Trovu kaŝitajn animalojn en jenaj frazoj

B.v. trovi la animalojn ... , , , , , ... de **Josef Kříž**

Temas pri iom malfacila, sed tre interesa tasko ... tamen mi kredas, ke ne por vi ... La solvo troviĝas en la lasta paĝo.

Ekzempla frazo: "Atestu do, ke mi ne kaŭzis ĉi tiun aferon." Solvo: **Atestu do**, ... = testudo. Notu ke la trovota vorto povas etendiĝi trans vortinterspacon.

1. Ĉiuj gepatroj, nepre sciu: rokaro estas tre interesa natura vidindaĵo, sed tre danĝera por neobeemaj infanoj.
2. En metala aloj, kiun oni preparas por produktado de moneroj kaj medaloj, neniam manku niklo kaj kupro.
3. Vi certe lernis en lernejo, mia filineto kara, neolitiko daŭris kelkajn milionojn da jaroj.
4. Ho ve! Sperto estas ĉiam tre grava en kiu ajn faka laboro.

5. Tre fama pola esperanta verkisto Kazimierz Bein, kiu verkis sub la pseŭdonimo Kabe, loĝis dum sia vivo ankaŭ en Krakovo.

6. Tri niaj konataj E-amikoj: sinjoroj Norbert Karbe el Pirna, Dieter Dungert el Magdeburg kaj Josef Kříž el Ústí loĝas en la urboj, kiuj situas apud la sama rivero (Elbo) – do, ili estas ofte nomataj en Esperantujo "samriveranoj".

7. Dum somera ferio ni ofte ekskursas – tiam nia hobbio ĉiam estas viziti grotojn kaj enlande kaj eksterlande.

8. Sur la fenestron frapas eroj da neĝo la tutan nokton regule kaj forte.

9. Instruisto de matematiko minacas al lernanto: Bone devas eĉ ci koni onojn por praktiki sukcese bazajn matematikajn operaciojn.

10. Laborema slava tribo volis, ke ĝin gvidu – trovi novan landon – la maljuna saĝulo prapatro Ĉeĥ (Ĉeĥ).

11. En televido ni spektis, ke oni uzis tre maldikajn folietojn da oro tute normale por orumi internajn skulptajn ornamaĵojn de praga Nacia teatro.

12. Tuta aŭskultantaro, pro tre longa prelego jam velka, proponis, ke preleganto mallongigu ĝin.

13. Mia japana E-amiko s-ro Atsuo Kaŝijamu ŝoforas sian aŭtomobilon Honda rapide, sed tre sperte kaj sendanĝere

14. Vizitante regule golfludejon, situita en proksima ĉirkaŭaĵo de la fama banurbo Karlovy Vary (Karlsbad), ni volonte ofte duope golfludas.

15. Kiu el vi garantias promesi miozotflorojn el via ĝardeno, por mia patrino okaze de ŝia nomtago?

16. Komparu oron kaj arĝenton – simple vi vidos diferencon, ekzemple jam en ilia koloro.

17. Dum promenado tra la urbocentro de Prago, ni ofte renkontas kamelotojn kun freŝe eldonita gazeto "Praga vespergazeto".

18. En nova filmo, kiun oni ĵus prezentas tutan semajnon en ĉi tiea kinejo, rolas laŭ mia opinio plej bele fantomo.

19. Mi konstatas koncize: broso estas utila hejma ilo, ofte uzata ekzemple por forigi harojn kaj etajn malpurigaĵojn de la vestaĵoj.

20. Sur la tablo estas freŝe bakita kuko – longan tempon mi ne manĝis tiom bongusta.

21. Se vi kiam ajn tostas, mia kara amiko, bonvolu: pokalon vi devas ĉiam fintrinki ĝisprofunde.

22. La mesaĝo ĝusta: l'posedanto de la gepatra domo fariĝis ilia plej maljuna filo.

Juna vizitanto

Linn, la nepino de Ingegerd kaj Lasse Granat, vizitis la bibliotekon en Stannum.

Certe ŝi estas la plej juna vizitanto. Daŭros ĝis ŝi povas legi Pipi Ŝtrumpolonga.

Bert Schumann informas pri kursoj en Greziljono, Francio

PRINTEMPoS

Studperiodo 'PRINTEMPaS' de la 14^a ĝis 22^a de aprilo. Vidu rete: gresillon.org/printempo.
Kursoj kun Mireille Grosjean, Paweł Fischer-Kotowski, SZILVA Szabolcs aŭ Marion Quenut.

Sekva programo en 2023:

2023-apr-24/30	<u>Ĥora (korusa) renkonto</u> kun Bernard Bigonnet, Anne Le Bot
2023-apr-24/30	<u>BEMI-Semajno</u> de esperantlingvaj biciklistoj kun Olivier Buisson
2023-jul-02/07	4-a <u>Verda Naturisma Semajno</u> kun INOE
2023-jul-07/17	7-a <u>Maratona Esperanto-kurso</u> kun Duncan Charters, Radojica Petrović, Szilva Szabolcs, Andrea Bertrand, ILEI-ekzameno
2023-jul-07/17	35-a <u>Internacia E-Konferenco</u> post OSIEK pri variaj temoj
2023-jul-18/25	96-a <u>Kongreso de SAT</u>
2023-jul-25/aŭg-04	44-a <u>Renkonto de Esperanto-Familioj</u> REF
2023-jul-25/aŭg-04	13-a <u>Festa Semajno por infanoj kaj familioj</u> , renkonto de la Verdaj Skoltoj
2023-aŭg-07/17	9-a <u>Interŝanĝoj de scioj kaj faroj</u> (franclingve)
2023-okt-16/22	<u>Ĥora (korusa) renkonto</u>
2023-okt-23 / nov-02	12a <u>AŬTUNAS</u> , la Esperanto-ferioj kun kursoj

Por ĉia demando, skribu al kastelo@gresillon.org aŭ telefonu al +33 - 2 41 89 10 34 (respondilo).

Bonvenon en via Esperanto-kastelo

Somerumu en Gotenburgo

- ☼ Se vi ŝatas la arkipelagon
- ☼ Se vi ŝatas botanikan ĝardenon
- ☼ Se vi ŝatas la kulturon
- ☼ Se vi ŝatas junularajn gastejojn
- ☼ Se vi ŝatas la gotenburganojn
- ☼ Se vi ŝatas esperantan intensan somerkurson (19–22 junio)
- ☼ **Venu al Gotenburgo!**

Somera kurso en tri niveloj en Gotenburgo

19–22 junio, inter la 10^a h – 15^a h.

Kostas 400:– Por junuloj 200:–

Plia informo kaj aliĝo al Siv Burell: siv.burell@gmail.com

Jen mia teksteto honore de Lars

amike, **Sascha Ralf**

Mi renkontis Lars la unuan fojon antaŭ pli ol 30 jaroj. Kaj ĝis hodiaŭ tiu renkonto influas mian vivon ĉiutage. Kiel dek-kaj-iom-jarulo mi venis al lia kurso de Esperanto en la popolaltlernejo de Karlskoga, lernis Esperanton en internacia etoso, la svedan en la klasĉambro kaj humanismon kaj kanti entuziasme eĉ se malbone rekte de Lars.

Post tio neniam mia vivo restis la sama kaj lia amo al Esperanto plukreskas ĉe mi ĉiun tagon. Nun mi gvidas la Esperanto-Stacion, ĉe Berlino klopodante agi en la spirito de Lars,

humanisme, homame kaj daŭre kantante malbone sed entuziasme.

Restu pace kara Lars, via spirito vivas kaj inspiras multloke, multkore. Kun amo kaj dankemo por ĉiam,

/Sascha

Esperanto-Stacio
esperantostacio.com
+49-176-24714203

Trovu kaŝitajn animalojn – SOLVO

1. Ĉiuj gepatroj, nepre **SCIU: RO**karo ...
2. ... neniam man**KU NIKLO** kaj kupro ... [sed la ĝusta nomo de la metalo estas "nikelo" *n.d.red.*]
3. Vi certe lernis en lernejo, mia filineto **kARA, NEO**litiko ...
4. Ho **VE! SPERTO** ...
5. Tre fama pola esperanta verkisto Kazimierz Bein, kiu verkis sub la pseŭdonimo **KABE, LO**ĝis ...
6. ... do, ili estas ofte nomataj en Esperantujo "samriver**RANOJ**"
7. Dum somera ferio ni ofte ekskursas – tiam nia hobbio ĉiam estas vizi**TI GRO**tojn ...
8. Sur la fenestron fra**PAS EROJ** ...
9. Instruisto pri matematiko minacas al lernanto: Bone devas eĉ **CI KONI Onojn** ...
10. Laborema slava tri**BO VOL**is, ...
11. En televido ni spektis, ke oni uzis tre maldikajn folietojn da oro tute norma**LE POR Orumi** ...
12. Tuta aŭskultantaro, pro tre longa prelego jam vel**KA, PRO**ponis, ...
13. Mia japana E-amiko s-ro Atsuo Kaŝija**MU ŜO**foras ...
14. ... ni volonte ofte duo**PE GO**lfludas.
15. Kiu el vi garantias prome**SI MIO**zotflorojn ...
16. Kom**PARU O**ron ...
17. Dum promenado tra la urbocentro de Prago, ni ofte renkontas **KAMELO**tojn ...
18. ... rolas laŭ mia opinio plej **BELE FANTO**mo.
19. Mi konstatas konci**ZE: BRO**so ...
20. Sur la tablo estas freŝe bakita **KUKO – LO**ngan ...
21. Se vi kiam ajn tostas, mia kara amiko, bonvo**LU: PO**kalon ...
22. La mesaĝo ĝus**TA: L'PO**sedanto ...